
Influensa- och pneumokockvaccination säsongen 2019/2020 i Västmanland - Kampanjstart tisdag den 19 november 2019

Aktuellt inför höstens vaccinationskampanj

- Årets influensakampanj startar ett par veckor senare än förra året.
- Inför den här säsongen är det samma vaccin som ifjol, Vaxigrip Tetra, som kommer att ges till de flesta. Det ger skydd mot fyra olika influensavirus, två influensa A- och två influensa B-stammar.
- Följande vacciner är aktuella:
 - Vaxigrip Tetra är det influensavaccin som ges till det stora flertalet personer.
 - Fluenz Tetra är ett levande försvagat influensavaccin som ges som näsdroppar och kan användas till "riskbarn" som är 2–6 år gamla.
 - Pneumokockvaccination sker med tre olika vacciner: Pneumovax och de båda konjugatvaccinerna Synflorix och Prevenar 13.

Varför är det viktigt att vaccinera mot influensa och pneumokockinfektion?

Influensavaccinets skyddseffekt varierar från år till år och vaccinet ger aldrig ett fullständigt skydd mot att insjukna i influensa. De som insjuknar trots vaccination brukar dock få lindrigare symtom och färre komplikationer. Skyddet efter vaccination brukar vara runt 60 procent om man är ung och har ett bra immunförsvar. Är man äldre är skyddet mot att överhuvudtaget insjukna inte lika bra. Men risken för allvarliga komplikationer och död är klart lägre hos dem som vaccinerats, även om personen skulle insjukna i influensa. I en studie från Stockholm minskade vaccinerna (mot influensa och pneumokocker) risken för sjukvårdskrävande influensa, lunginflammation och annan svår pneumokocksjukdom med 30–50 procent, och den totala dödligheten med upp till 20 procent.

Det finns därför mycket starka skäl att rekommendera båda vaccinerna till personer över 65 år och andra riskgrupper.

Är vaccinerna säkra?

Säsongsvaccinet mot influensa är väl beprövat. Hundratals miljoner vaccindoser har getts under mer än 40 år och är erfarenhetsmässigt mycket säkert. Allmänna biverkningar är relativt ovanliga, ofta inte mer frekventa än efter injektion av placebo (overksam substans), och är snabbt övergående när de väl uppträder. Feber under 1–2 dagar förekommer hos mindre än 5 procent av vaccinerade, medan sjukdomskänsla eller ont i kroppen är något vanligare (ses hos 10–20 procent). Milda lokalreaktioner, som ömhet i armen där injektionen gavs är däremot ganska vanligt och ses hos mer än 20 procent av dem som fått vaccin, jämfört med runt 5–10 procent av personer som fått overksam substans.

Det finns inte något samband mellan narkolepsi och vaccination mot säsongsinfluensa, trots att en halv miljard doser årligen ges i världen sedan många år, till skillnad från erfarenheterna av vaccination med pandemivaccinet Pandemrix.

Mål för säsongsinfluensavaccinationen

Världshälsoorganisationen WHO:s mål samt våra nationella mål är att influensavaccinera minst 75 procent av ålderspensionärerna och minst 80 procent av de medicinska riskgrupperna. Hittills har vi i Västmanland som mest, säsongen 2008/2009, vaccinerat 68 procent av gruppen som fyllt 65 år. Den säsongen fick vi

Influensa- och pneumokockvaccination säsongen 2019/2020 i Västmanland - Kampanjstart tisdag den 19 november 2019

rapporter om att cirka 1600 doser gavs till yngre riskgrupper, men eftersom målgruppens storlek är okänd är det inte möjligt att ange hur stor andel som vaccinerats. Säsongen 2018/2019 vaccinerades 54 procent av ålderspensionärerna i vår region.

Vi kommer även inför höstens säsong att skicka ett personligt kort hem till alla ålderspensionärer i länet (det vill säga alla personer födda år 1954 och tidigare) med information om influensa- och pneumokockvaccinationen och där de uppmanas vaccinera sig.

Ni bör därför ha som mål att på alla era mottagningar vaccinera minst 75 procent av era listade personer äldre än 65 år (det vill säga i praktiken personer födda år 1954 eller tidigare)! Helst bör vaccinationerna ges i god tid före förväntad epidemi det vill säga under november och december, men det är viktigt att fortsätta vaccinera så länge influensasäsongen pågår, till och med mars 2020.

För att minska risken för att personer med **kraftigt nedsatt infektionsförsvar** smittas med och insjuknar i influensa rekommenderas även att **hushållskontakter och personal** som vårdar dessa patienter bör erbjudas vaccination mot influensa.

Vilka erbjuds kostnadsfri vaccination mot säsongsinfluensa?

- Personer över 65 års ålder (personer som fyllt 65 år eller fyller under 2019, det vill säga personer födda år 1954 eller tidigare)
- Gravida kvinnor efter graviditetsvecka 16 (Gravida som även ingår i en annan riskgrupp (se nedan) rekommenderas vaccination även före graviditetsvecka 16.)
- Vuxna och barn över 6 månader med följande sjukdomar eller tillstånd
 - kronisk hjärtsjukdom
 - kronisk lungsjukdom, som KOL och svår astma
 - andra tillstånd som leder till nedsatt lungfunktion eller försämrad hostkraft och sekretstagnation (till exempel extrem fetma, neuromuskulära sjukdomar eller flerfunktionshinder).
 - kronisk lever- eller njursvikt
 - diabetes mellitus
 - tillstånd som innebär kraftigt nedsatt immunförsvar på grund av sjukdom eller medicinering)

Säsongsinfluensavaccin ska ges varje år.

Vilka erbjuds kostnadsfri vaccination mot pneumokockinfektion?

- Personer över 65 års ålder (personer som fyllt 65 år eller fyller under 2019, det vill säga personer födda år 1954 eller tidigare)
- Vuxna och barn över två år med följande diagnoser eller tillstånd:
 - kronisk hjärtsjukdom
 - kronisk lungsjukdom, såsom KOL eller svår astma
 - andra tillstånd som leder till nedsatt lungfunktion eller försämrad hostkraft med sekretstagnation, t.ex. kroniska neurologiska sjukdomar eller cystisk fibros
 - kronisk leversjukdom
 - kronisk njursvikt
 - diabetes mellitus

Influensa- och pneumokockvaccination säsongen 2019/2020 i Västmanland - Kampanjstart tisdag den 19 november 2019

- splenektomerade eller bristande mjältfunktion av annan orsak
- gravt nedsatt immunförsvar på grund av sjukdom eller behandling, t.ex. efter organtransplantation, cytostatikabehandling, behandling med motsvarande mer än 15 mg prednisolon/dag, annan kraftig immunhämmande medicinering.
- nefrotiskt syndrom
- cochleaimplantat
- likvorläckage eller barriärskada till följd av kirurgi eller trauma mot skallen

Pneumokockvaccin ges vanligtvis endast en gång. Personer med mycket hög risk att insjukna i pneumokockinfektion brukar vaccineras två eller tre gånger.

För **barn över 5 år och vuxna med mycket hög risk för pneumokockinfektion rekommenderas Prevenar 13** enligt särskilt vaccinationsschema.

- Splenektomerade eller bristande mjältfunktion av annan orsak
- Gravt nedsatt immunförsvar på grund av sjukdom eller behandling, t.ex. efter organtransplantation, cytostatikabehandling, behandling med motsvarande mer än 15 mg prednisolon/dag, annan kraftig immunhämmande medicinering.
- Nefrotiskt syndrom
- Cochleaimplantat
- Likvorläckage eller barriärskada till följd av kirurgi eller trauma mot skallen
- Cystisk fibros

Det konjugerade pneumokockvaccinet **Synflorix** kan ges till riskbarn från 6 veckor upp till 5 års ålder om barnet inte redan fått vaccinet på barnvårdscentral inom barnvaccinationsprogrammet.

Alla tre pneumokockvaccinerna, Pneumovax, Prevenar 13 och Synflorix erbjuds kostnadsfritt till ovanstående riskgrupper.

Beställning av vaccin säsongen 2019/2020

Vaxigrip Tetra (52 kr per dos) tillverkas av Sanofi AB.

Pneumovax (228 kr per dos) tillverkas av MSD.

Synflorix (187 kr per dos) tillverkas av GlaxoSmithKline.

Prevenar 13 (520 kr per dos) tillverkas av Pfizer.

Fluenz Tetra (215,60 kr för en dos), det levande försvagade influensavaccinet som ges som näsdroppar, tillverkas av AstraZeneca.

Information om hur vaccinerna beställs finns i instruktionen från Farmaciservice

-> [Beställning upphandlade vacciner.](#)

Influensa- och pneumokockvaccination säsongen 2019/2020 i Västmanland - Kampanjstart tisdag den 19 november 2019

Kostnadsfrihet gäller för

- ålderspensionärer
- personer ur de yngre riskgrupperna
- gravida kvinnor efter graviditetsvecka 16 (influensavaccin)
- hushållskontakter till personer med kraftigt nedsatt infektionsförsvar (influensavaccin)

När personer ur dessa grupper (alltså inte vårdpersonal) vaccineras med de ovan nämnda fem vaccinerna får de vaccinerande vårdgivarna i primärvården och på sjukhusen ersättning för vaccinkostnaden och den uteblivna patientavgiften från Vårdvalsenheten. Utbetalning sker två gånger per år för perioderna januari-juni och juli-december. Ersättningen betalas ut utgående från uppgifter om givna vaccindoser i DUVA för respektive period.

Personer som tillfälligt befinner sig i Västmanland får influensa- och pneumokockvaccinera sig på samma villkor som västmanlänningar

Den som tillhör någon av de riskgrupper som beskrivit ovan och som inte är västmanlänning utan tillfälligt befinner sig i länet kan kostnadsfritt vaccinera sig mot säsongsinfluensa och pneumokocker på samma sätt som länsborna. Observera att detta även gäller asylsökande och tillståndslösa!

Vaccination av vårdpersonal

Vårdgivare rekommenderas också att influensavaccinera sin vårdpersonal, särskilt dem som vårdar äldre och andra riskgrupper, vilket i princip innebär all vårdpersonal bör vaccineras. Mest angeläget är det att låta vaccinera den personal som vårdar personer med kraftigt nedsatt infektionsförsvar.

Rekommendationen motiveras av att en sådan vaccination leder/kan leda till

- en minskad risk för äldre och yngre patienter att insjukna i och dö av influensa
- en minskad risk för vårdpersonalen att bli sjuk i influensa
- lägre sjukfrånvaro bland vårdpersonalen
- en minskad risk för vårdpersonalen att smitta sina anhöriga.